FITXA IDENTIFICATIVA

DADES DE L'ASSIGNATURA

Codi: 43496
Nom: Catalogació i avaluació del patrimoni cultural
Cicle: Màster Universitari Oficial
Crèdits ECTS: 5
Curs acadèmic: 2025-26

TITULACIONS

Titulació	Centre	Curs	Periode
2213 - Màster Universitari en Patrimoni Cultural: Identificació, Anàlisi i Gestió	Facultat de Geografia i Història	1	Primer quadrimestre

MATÈRIES

Titulació	Matèria	Caràcter
2213 - Màster Universitari en Patrimoni Cultural: Identificació, Anàlisi i Gestió	Formació tècnica básica	OBLIGATÒRIA

COORDINACIÓ

BESO ROS ADRIAN

RESUM

S'aborda la formació de l'estudiant en les tècniques bàsiques necessàries per a la sistematització i l' avaluació del patrimoni cultural. Es tractaran els aspectes més destacats de l'elaboració dels catàlegs que configuren l'inventari del patrimoni cultural. Es remarcarà el paper fonamental dels inventaris per al reconeixement del valor del patrimoni, de la veritable dimensió de la component patrimonial i per a la posada en valor d'aquest patrimoni. S'abordarà, així mateix, l'estudi del patrimoni adreçat a la seua posada en valor i interpretació precisa de tècniques prèvies que en permeten la valoració i l'avaluació.

Així doncs, s'ofereix a l'estudiant la revisió de les formes de la seua documentació i avaluació, atenent les fonts principals per a la documentació i l'avaluació del patrimoni, especialment arxius (documentació escrita i imatges), cartoteques o dipòsits cartogràfics (mapes antics i moderns, fotografia aèria i imatge de satèl·lit), fonts d'Internet (bases de dades, servidors d'imatges) i hemeroteques i altres fonts auxiliars (literatura, llibres de viatge…), fonts orals.

de viatge…), fonts orals.

CONEIXEMENTS PREVIS

RELACIÓ AMB ALTRES ASSIGNATURES DE LA MATEIXA TITULACIÓ

No s'ha especificat restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

ALTRES TIPUS DE REQUISITS

COMPETÈNCIES / RESULTATS D' APRENENTATGE

2158 -

Capacidad para la integración de los contenidos del Máster en un contexto medioambiental y de sostenibilidad.

Capacitació per a la presa de consciència sobre l'acció social i educativa del Patrimoni Cultural, com un element ètic present en la vida de les societats.

Capacitat per a l'aplicació les habilitats d'aprenentatge que els permeten actuar tant d'una manera autodirigit o autònom com en equips de treballs de perfil multidisciplinari.

Capacitat per a la comunicació de les conclusions i els coneixements i raons últimes que les sustenten públics especialitzats i no especialitzats.

Capacitat per a la integració de l'aprenentatge en un context d'igualtat home/dona, en una cultura de pau i amb valors democràtics.

Capacitat per a la resolució de problemes en entorns nous o poc coneguts, dins de contextos més amplis o multidisciplinaris relacionats amb la seua àrea d'estudi.

Coneixement de les noves tecnologies en relació a la identificació, investigació, conservació, posada en valor i difusió del Patrimoni Cultural.

Coneixement dels aspectes teòrics sobre Patrimoni Cultural, així com la diversitat de tipologies patrimonials i capacitat per a l'aplicació d'estratègies d'investigació, conservació i gestió.

Conocimiento de las técnicas de empleabilidad, relacionadas con las modalidades y tipologías de empresas, las salidas laborales y los
yacimientos de empleo.

Que els estudiants posseïsquen les habilitats d'aprenentatge que els permeten continuar estudiant d'una forma que haurà de ser en gran manera autodirigida o autònoma.

Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements adquirits i la seua capacitat de resolució de problemes en entorns nous o poc coneguts dins de contextos més amplis (o multidisciplinaris) relacionats amb la seua àrea d'estudi.

Que els estudiants sàpiguen comunicar les conclusions (i els coneixements i les raons últimes que les sustenten) a públics especialitzats i no especialitzats d'una manera clara i sense ambigüitats.

Que els estudiants siguen capaços d'integrar coneixements i afrontar la complexitat de formular judicis a partir d'una informació que, sent incompleta o limitada, incloga reflexions sobre les responsabilitats socials i ètiques vinculades a l'aplicació dels seus coneixements i judicis.

2213 - Màster Universitari en Patrimoni Cultural: Identificació, Anàlisi i Gestió

Capacidad para la integración de los contenidos del Máster en un contexto medioambiental y de sostenibilidad.

Capacitació per a la presa de consciència sobre l'acció social i educativa del Patrimoni Cultural, com un element ètic present en la vida de les societats.

Capacitat per a abordar projectes de posada en valor de tipus professional relacionades amb el Patrimoni Cultural.

Capacitat per a l'aplicació les habilitats d'aprenentatge que els permeten actuar tant d'una manera autodirigit o autònom com en equips de treballs de perfil multidisciplinari.

Capacitat per a l'elaboració de catàlegs i inventaris del Patrimoni Cultural i coneixement de les especificitats dels dits catàlegs en funció de l'element patrimonial abordat.

Capacitat per a la comunicació de les conclusions i els coneixements i raons últimes que les sustenten públics especialitzats i no especialitzats.

Capacitat per a la integració de l'aprenentatge en un context d'igualtat home/dona, en una cultura de pau i amb valors democràtics.

Capacitat per a la resolució de problemes en entorns nous o poc coneguts, dins de contextos més amplis o multidisciplinaris relacionats amb la seua àrea d'estudi.

Coneixement de la bibliografia especialitzada relacionada amb el Patrimoni Cultural.

Coneixement de les noves tecnologies aplicades al Patrimoni, en particular les relacionades amb la informàtica, la cartografia automàtica, la fotografia digital, l'espai virtual i la web 2.0.

Coneixement de les noves tecnologies en relació a la identificació, investigació, conservació, posada en valor i difusió del Patrimoni Cultural.

Coneixement de les pautes que regixen l'acció social, econòmica, educativa i territorial del Patrimoni Cultural.

Coneixement de les tècniques d'investigació històrica aplicades al patrimoni, en les diverses modalitats d'aproximació (documentació, arxius, cartografia i fonts orals, etc.)

Coneixement dels aspectes teòrics sobre Patrimoni Cultural, així com la diversitat de tipologies patrimonials i capacitat per a l'aplicació d'estratègies d'investigació, conservació i gestió.

Coneixement els processos claus que intervenen en la configuració de les diverses tipologies patrimonials.

Coneixements dels mecanismes de gestió del Patrimoni Cultural.

Coneixements de tècniques d'avaluació del patrimoni, així com de l'elaboració d'informes i memòries destinades a arreplegar el diagnòstic dels elements patrimonials.

Conocimiento de las técnicas de empleabilidad, relacionadas con las modalidades y tipologías de empresas, las salidas laborales y los
yacimientos de empleo.

Posseir i comprendre coneixements que aportin una base o oportunitat de ser originals en el desenvolupament i / o aplicació d'idees, sovint en un context de recerca.

Que els estudiants posseïsquen les habilitats d'aprenentatge que els permeten continuar estudiant d'una forma que haurà de ser en gran manera autodirigida o autònoma.

Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements adquirits i la seua capacitat de resolució de problemes en entorns nous o poc coneguts dins de contextos més amplis (o multidisciplinaris) relacionats amb la seua àrea d'estudi.

Que els estudiants sàpiguen comunicar les conclusions (i els coneixements i les raons últimes que les sustenten) a públics especialitzats i no especialitzats d'una manera clara i sense ambigüitats.

Que els estudiants siguen capaços d'integrar coneixements i afrontar la complexitat de formular judicis a partir d'una informació que, sent incompleta o limitada, incloga reflexions sobre les responsabilitats socials i ètiques vinculades a l'aplicació dels seus coneixements i judicis.

Ser capaços de prendre decisions, desenvolupar accions i resoldre problemes en màrqueting.

Ser capaços de valorar la necessitat de completar la seva formació científica, històrica, en llengües, en informàtica, en literatura, en ètica, social i humana en general, assistint a conferències o cursos i / o realitzant activitats complementàries, autoavaluant l'aportació que la realització d'aquestes activitats suposa per a la seva formació integral.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. Linventari i catàleg del patrimoni cultural

Anàlisi de les principals qüestions relatives a l'elaboració d'inventaris i catàlegs referits al Patrimoni Cultural

2. La problemàtica específica de linventari. Els sistemes de Documentació del Patrimoni
del patrimoni artístic. Els nous sistemes
de documentació del patrimoni

S'analitza l'especificitat de l'inventari del Patrimoni Artìstic i els problemes derivats d'ella. Exposició dels diferents tipus de bases de dades referides al Patrimoni Cultural

3. Inventari i catalogació del patrimoni bibliogràfic i documental

Exposició de criteris a l'hora d'elaborar inventaris i catàlegs referits al Patrimoni Documental i Bibliogràfic

4. Avaluació del patrimoni cultural

Exposició dels diferents criteris que intervenen en la valoració del Patrimoni Cultural

5. Tècniques en lelaboració de textos tècnics

Explicació de les pautes i criteris a adoptar per a una correcta elaboració de textos tècnics

VOLUM DE TREBALL (HORES)

ACTIVITATS PRESENCIALS

Activitat	Hores
Tutories	3,00
Teoria	15,00
Pràctiques a l'aula	9,00
Altres activitats	3,00
Total hores	**30,00**

ACTIVITATS NO PRESENCIALS

Activitat	Hores
Assistència a altres activitats	3,00
Elaboració de treballs individuals o en grup	60,00
Estudi i treball autònom	22,00
Preparació de classes	0,00
Preparació d'activitats d'avaluació	0,00
Resolució de casos pràctics	10,00
Total hores	**95,00**

METODOLOGIA DOCENT

Per al desenvolupament d'aquesta assignatura es requereixen uns coneixements previs que se suposa que s'han adquirit durant el grau que han cursat els alumnes. Si no és així, durant la primera classe de presentació se'ls indicarà la bibliografia bàsica necessària per poder-se iniciar en l'assignatura, així com la bibliografia especifica per a cadascuna de les assignatures que conformen la matèria, per al seu aprofitament total. Les diferents assignatures que formen part de la matèria Formació Tècnica Bàsica presenten una indispensable formació teòrica que complementa la formació pràctica en les tècniques

necessàries per a un correcte estudi, coneixement i posada en valor del patrimoni cultural.

en valor del patrimoni cultural.

AVALUACIÓ

Evaluació General

REALITZACIÓ DEL TREBALL DE MATÈRIA

Els estudiants realitzaran un treball sobre un tema relatiu a qualsevol dels aspectes de què tracten les diferents assignatures de la matèria. El treball serà dirigit per un professor de qualsevol de les assignatures de la matèria, que se n'encarregarà de l'avaluació. Els professors anunciaran al seu moment els procediments d'avaluació de cada activitat. Els estudiants lliuraran el treball a l'Aula Virtual dins dels terminis que apareixen en el quadre inclòs en la informació general que es facilitarà als estudiants del màster.

El treball constitueix el 70 % de la nota final.

REALITZACIÓ DE PRÀCTIQUES I ACTIVITATS COMPLEMENTÀRIES

A fi de completar les activitats realitzades a les classes teòriques i pràctiques, es faran diverses activitats complementàries i conferències especialitzades, que s'especificaran al començament del curs.

L'assistència a classe, conferències i activitats complementàries amb aprofitament: 30 % de la nota total.

La composició de la nota final s'atindrà, en síntesi, al quadre següent:

Treball de la matèria	70 %
Assistència a classe, conferències i activitats complementàries	30 %

TOTAL	100 %

NOTA IMPORTANT: No es farà mitjana entre ambdós blocs si en el treball de la matèria l'estudiant no ha obtingut una qualificació mínima de 5 sobre 10 (aprovat).

t una qualificació mínima de 5 sobre 10 (aprovat).

BIBLIOGRAFIA

- ALQUÉZAR YAÑEZ, Eva M.ª, Domus, un sistema de documentación de museos informatizado. Estado de la cuestión y perspectivas de futuro, Museos.es, 0, 2004, pp. 28-41.
- CARRETERO PÉREZ, Andrés et alii., Normalización documental de museos: elementos para la aplicación informática de gestión museográfica, Madrid: Ministerio de Educación y Ciencia, 1996.
- CARRETERO PÉREZ, Andrés: El proyecto de Normalización Documental de Museos: reflexiones y perspectivas, P.H. Boletín del Instituto Andaluz de Patrimonio Histórico, 34, 2001, pp. 166-176.
- CARRETERO PÉREZ, Andrés, Catalogación y nuevas tecnologías, Museo, 10, 2005, pp. 33-49.
- GARCÍA ROLDÁN, J. L. (2003): Cómo elaborar un proyecto de investigación. Universidad de Alicante.
- HERNÁNDEZ HERNÁNDEZ, Francisca, Manual de museología, Madrid: Síntesis, 1994.
- Instrucciones para la redacción del inventario general, catálogos y registros en los museos servidos por el cuerpo facultativo de archiveros, bibliotecarios y arqueólogos, Madrid: Asociación Española de Archiveros, Bibliotecarios, Museólogos y Documentalistas, 1990.
- MARÍN TORRES, María Teresa, Historia de la documentación museológica: la gestión de la memoria artística, Gijón: Trea, 2002.
- NEGRI ARNOLDI, Francesco, Il catalogo dei beni culturali e ambientali: principi e tecniche di indagine, Roma: Carocci, 2001.
- AAVV: Catalogación del Patrimonio Histórico. Sevilla: IAPH., 1996

- AAVV: El Sistema de Información del Patrimonio Histórico de Andalucía (SIPHA). Sevilla: IAPH, 2007.

- AAVV: El Patrimonio Cultural Inmaterial: definición y sistemas de catalogación. Murcia: Gobierno de la Región, 2008.

- BELLIDO GANT, Mª Luisa; FERNÁNDEZ-MORENO, Anabel; RUIZ TORRES, David: Aproximación al catálogo artístico digital en España: conceptos, contexto y análisis preliminar. Caracteres: estudios culturales y críticos de la esfera digital, Vol. 5, nº 2016, págs. 168-195.

- CASTILLO RUIZ, José. Los límites del patrimonio cultural. Principios para transitar por el desorden patrimonial. Madrid: Cátedra, 2022.

- DIBAM: Manual de registro y documentación de bienes culturales. Santiago de Chile: Dirección de Bibliotecas, Archivos y Museos, 2008.

- HERMOSILLA, Jorge (dir.): Planificación Estratégica y Modelo de Gestión Integral del Patrimonio Cultural. Tirant Humanidades. Proyecto Eulac-Museums. Horizon 2020, 2020. HERMOSILLA, Jorge. (dir.): Evaluación del Patrimonio Cultural. Sistema de Información Geográfica. Territorio Museo. Instrumentos para la gestión sostenible. Editorial Tirant Humanidades. Proyecto Eulac-Museums. Horizon 2020, 2020.

- MINISTERIO de Cultura y Deporte: Planes nacionales de patrimonio cultural. Madrid, Ministerio de Cultura y Deporte, 2015.

- RODRÍGUEZ DOMINGO, José Manuel (2020): Catalogación de obras de arte: Metodología y recursos para la documentación del patrimonio artístico mueble. Confederación Española de Centros de Estudios Locales (CSIC).

- QUEROL, Mª Ángeles: Manual de gestión del patrimonio cultural. Madrid: Akal, 2020.

- HERMOSILLA, Jorge y MAYORDOMO, Sandra: Sistema Metodológico de Evaluación del Patrimonio Hidráulico. Tirant Humanidades, 2017. MAYORDOMO, Sandra & HERMOSILLA, Jorge (2019). Evaluación del patrimonio cultural: la Huerta de Valencia como recurso territorial. Boletín de La Asociación de Geógrafos Españoles, (82). https://doi.org/10.21138/bage.2790 MAYORDOMO, Sandra, ANTEQUERA, Miguel & HERMOSILLA, Jorge (2018). Application of a method to assess hydraulic heritage as regards diversion dams in the Júcar river basin. A decision-making tool. European Journal of Geography, 9(3), 62-79. MAYORDOMO-MAYA, Sandra & HERMOSILLA-PLA, Jorge (2022). Evaluation of Landscape Quality in Valencias Agricultural GardensA Method Adapted to Multifunctional, Territorialized Agrifood Systems (MTAS). Land 11(3): 398. https://doi.org/10.3390/land11030398 RIEGL, Aloïs: El culto moderno a los

monumentos. Madrid: Visor, 1987. SÁNCHEZ, David: Cómo catalogar obras de arte y otros objetos artísticos. Valencia: Universitat de València, 2016.